

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194

Kam jadramo?

Silna napetost zadnjih dni je minila. Kocka je padla. V Monakovem je bil — kakor na drugem mestu podrobneje poročamo, dosežen sporazum, ki je preprečil grozečo vojno viхро.

Kakor pa po eni strani na vsakega resničnega človekoljuba vpliva ta novica blažilno in pomirjevalno, tako si po drugi plati ne moremo kaj, da se ne bi ob tem dogodku ozrli v preteklost in z vprašujočim pogledom tudi v bodočnost.

Glavni sad

velike vojne od 1. 1914. do 1918. je bila — tako smo vsaj mislili — zmaga demokracije, kar je bilo izraženo v Wilsonovem načelu o samoodločbi narodov. Po tem načelu veliki narodi ne bi imeli več pravice odločevati o usodi malih in jih tudi ne bi smeli podjarmljati.

Nujna posledica teh idej je bil razpad Avstro-Ogrske, ki je v narodnostnem pogledu pomenila pravi mozaik, poln nezadovoljnosti, ki je z eksplozivno silo bruhal na dan, kakor hitro so se le malo zrahljale vezi. Na njenem ozemlju so nastale tako zvane

nasledstvene države

in skušale uveljaviti zmagovito načelo v praksi. Zaradi zamotanosti tega vprašanja in zlasti zavoljo jezikovno mešanih ozemelj, kjer so bile razmere v narodnostnem pogledu deloma plod dolgoletnega sožitja raznih narodov, deloma delo avstrijske politike, seveda ni bilo mogoče doseči tega, kar bi pomenilo ideal. Že takoj v začetku so se pojavile težkoče in trenja, ki so dovedla tu in tam celo do oboroženih spopadov (Koroška, Šlezija!), v več krajih do plebiscitov (ljudskih glasovanj), večinoma povsod pa do nezadovoljstva. Pri tem se je kmalu pokazalo, da je načelo samoodločbe v ideji sicer nepoporečno, v resničnosti pa skoraj neizvedljivo, ker mu nasprotuje

sila močnejšega

in onemogoča njegovo izvedbo. Izkazalo se je namreč, da se številčno močnejši narodi, »zmagovalci« in »premaganci«, nikakor nočejo vzporediti v isto vrsto z »malimi«. Ideja je sicer živeča in rodila dete, ki ga poznamo pod imenom

Društvo narodov

in v katerega je svet skraja neomejeno zaupal. To društvo naj bi bila tista vrhovna in nedotakljiva sila, ki naj bi urejevala spore med narodi na mirnem način in preprečevala vojne spopade in krvoprelitja v bodočnosti. Svet je upal, da se mu bliža nova pomlad miru, dela, procvita in razvoja.

Prav kmalu pa je temu navdušenju, tem lepim sanjam sledilo

veliko razočaranje

in splošna potrlost. Izkazalo se je namreč, da je Društvo narodov beseda, ki ne bo nikoli meso postala. V sporih, ki so nastali na Daljnem vzhodu pred leti med Kitajsko in Japonsko, je ta mednarodna mirovna organizacija popolnoma odpovedala. Omejila se je na razne komisije, ki so svojim vladam in Društvu narodov poročale in priporočale, dejansko pa se ni zgodilo nič. Japonska je izstopila iz organizacije in ravnala po svoje, ne da bi jo v tem kdo oviral.

Ponovni podobni primeri so svet utrdili v prepričanju, da je Društvo narodov mrtvorojeno dete. Abesinska vojna, sankcije, ki so zlasti nam ostale v grenkem spominu, španska državljanska vojna, sedanja vojna na Daljnem vzhodu, vse to dokazuje, da je

sila

zmagala nad idejo. Že pred leti je bila sprožena misel o direktoriju velesil, to se pravi: štiri evropske velesile, Anglija, Francija, Italija in Nemčija naj same in brez sodelovanja »malih« urejajo vsa evropska vprašanja. To idejo je zlasti zagovarjal tedanji francoski poslanik v Rimu, Flandin. Zaradi notranjepolitičnih dogodkov v Franciji in zavoljo takrat še precej napetih odnosov med Anglijo in Italijo pa med Francijo in Nemčijo je tedaj zamisel propadla, umrla pa ni. Danes jo vidimo oživetovljeno v najnovejšem sporazumu, ki je bil te dni podpisan v Monakovem.

Govoriti o sporazumu samem in njegovih posledicah je danes še prezgodaj. Svet še vedno vzdrihteva v krčih. Nemir se je sicer polegel, izginil pa še ni. Po takih pretresljajih je to tudi popolnoma razumljivo. Važno pa je, da se iz dogodkov, ki so se pravkar odigrali, naučimo nekaj, kar nam mora biti enako sveto in nedotakljivo kakor v verskem življenju katoličana — šest resnic.

Prvič, je res, da narod pomeni samo to in toliko, kar in kolikor zmora sam.

Drugič nas sedanost uči, da je moč samo v združevanju malih enot v večje, močnejše in zato pomembnejše in odpornejše.

Tretjič se moramo otresti naše zanikrne miselnosti, zavoljo katere se zmeraj radi zanašamo na druge. Nihče nam ne bo ničesar dal. To nam dovolj jasno dokazuje zgodovina zadnjih dvajsetih let.

Četrtrič se moramo zavedati, da zavezništvo drži samo tako dolgo, dokler nič ne stane. Kakor hitro je treba plačati račune, danes lahko vidimo, kdo je plačnik.

Petič nam dogodki kriče, kako strašne posledice ima za narod lahko notranja nesloga, čeprav jo povzročijo lahkomišelnost ali celo plačani ljudje. Narodna država mora zato vsak pojav nesloge zatreti v kali, čeprav zahteva to žrtve.

Šestič nam prav sedanji dogodki v svetu narekujejo nalogo vedno in povsod klicati in

poudarjati, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod s skupno usodo in skupnimi življenjskimi interesi. Mi vsi cenimo in spoštujemo vsak svojo individualnost, posebnosti, kulturo, jezik in šege, toda vse mora biti urejeno in pojmovano tako, da stremi v skupnost.

Če ob koncu hočemo še izvedeti,

kam nas pelje

razvoj dogodkov zadnjih dni, potem zahtevamo preveč. Edino, kar lahko rečemo, je tole: Ostanimo zvesti svojim kmetским nazorom, ohranimo kmetško miselnost, ki pomeni v organizmu države in naroda najvišjo dosegljivo pravičnost, potem nas ni treba biti bodočnosti strah. Evropa je sama stopila na razpotje, stopila brez največje evropske države. Kolo zgodovine se zato ne bo ustavilo. Pomnimo pa, da bo vsak narod deležen tega, česar bo vreden. Nad vsemi namreč vlada sila, ki je močnejša od človeštva. Pogledimo v zgodovino, pa bomo videli, koliko mogočnih in močnih je moralo izginiti, koliko šibkih in malih pa se je dvignilo. Edina naša naloga je zato danes, da se zavedamo skupnosti in da vsak posameznik v polni zavesti dolžnosti, ki jih ima do celote, zvesto vrši svoje delo.

To je vse, kar je mogoče reči v tem trenutku. Je morda sicer malenkost, a ta malenkost je tako mogočna, da so s primeri z njo tudi najmodernejši topovi le — ničvredna igrača.

Važne naloge

Nastopa novo šolsko leto, novo delo v šolah, nove skrbi za starše, nova nada za otroke.

Po ulicah v mestu srečujemo te dni mnogo mamic in očetov s sinčkom ali hčerkico, seveda takoj lahko sklepamo, da se pripravljajo na pot v gimnazijo ali meščansko šolo.

Ko gledamo te novince, ki prihajajo z dežele v mesto še nepokvarjeni, se nehote zamislimo v Cankarjevo povest »Mater je zatajil«. Iščejo matere, kako hite s cekarji in culami v rokah in s skrbjo zro v stavbe srednjih šol, kjer naj bi se odločevala usoda njihovih otrok za njih boljše bodočnost. A le malo je mater, ki naj bi jih primerjali s Cankarjevo, in le malo je zdravih kmetških otrok, ki prihajajo v mesto študirat. Res, da so bili že od nekaj za kmeta težki časi za študiranje, vendar lahko ugotovimo, da so ravno iz kmetških hiš izšli najboljši sinovi našega naroda, kakor: Prešeren, Gregorčič itd., itd. Danes zmorejo študirati samo sinovi uradnikov, trgovcev in obrtnikov, a ti študiranci nimajo nikdar vezi z vasjo, še manj da bi skrbeli za nje napredek in se brigali za usodo podeželja. Ker ni dana prilika, da bi tudi kmetška mladina študirala, ostanejo zgubljeni nešteti talenti, do čim srečujemo iz leta v leto večje število tako zvanih »faliranih študentov«. Prihajajo pa tudi

v svet in v življenje ljudi s ponarejenim znanjem, ki so ga morda dosegli z različnimi privilegiji. Ob vstopu na odgovorna mesta jih zopet srečuje sreča v raznih oblikah: protekcija, podplačevanje, znanje, sorodstvo itd.

Vsi takšni pojavi nam ustvarjajo kader življenjsko nesposobnih ljudi, ki jim mora biti kmetski in delovni človek podrejen, čeprav jih v svojem zdravem razumu in svoji bistroumnosti zdavnaj prekosi. Potrebno bi bilo, da bi bila po naših šolah močno zastopana naša vas, ki bi dala zdrav in umsko razvit naraščaj, čigar bodočnost ne bi zavisela od političnih in drugih privilegijev, temveč bi z odgovornostjo za narod delali pravično in pošteno.

Neumen izgovor je, da kmetska mladina izpodriva mestno s položajev. Res in pravično pa bi bilo, da pride na položaj le sposoben, cel mož in ne pokvarjena mestna šema ali če se izrazimo »hohštaplere«, kateri ima možnost, da na najrazličnejši način s sekiranjem in v svoji domišljavi objestnosti kaže svoj »višji poklic« nad kmetiskim ljudstvom. Marsikdo bo rekel, pa saj je dovolj izobražencev, ki so prišli iz kmetijske hiše. Res jih je, ali vemo, da s tem trenutkom, ko mu je gotova grupa omogočila študiranje, je tudi zahtevala ali ga z vplivom pridobila za svoj na-

zor, ki prav gotovo ni bil nikoli naklonjen kmetskemu.

Ni torej važno študirati našo kmetsko mladino, važno je, da vsaj tisti posamezniki, ki so sposobni za študiranje, bodo vzgojeni kmetsko, da jim bo družba pustila vsaj tisto malo najpotrebnejšega, njegov lastni razum in če tudi mu pomaga, ne bo zahtevala od njega že popolno pokorščino, politično pripadnost in zvestobo, ki jo mora javno kazati, čeprav s povešeno glavo, na prireditvah svojih »dobrotnikov«. Tu se ravno naša kmetska mladina pokvari in seveda trdota kmetskega človeka ni prožna, da bi se znal prilagoditi vsakemu položaju ali obrniti po vsaki sapiči, in radi tega postane mlačen do vsega, kar bi ga moglo zanimati, sramuje se lastnih ljudi, kmetskih ljudi in raje ostane v krogu, ki si ga je pridobil, samo da bo še naprej lahko iskal kako drobtinico iz njihovih žepov.

To je moderno duševno tlačenstvo mladine, in ta mladina naj bo ponos in bodočnost naroda?

Zato čakamo številnih mater, katere bodo zopet s cekarji in culami prignale svoje otroke v mestne šole, seveda pa bodo morali nastopiti prej boljši časi za naše kmetstvo, za našo deželo.

Torej! Iščimo rešitve!

Tragedija v Srednji Evropi

Drama, ki se je te dni odigravala pred očmi vsega sveta, se te dni bliža svojemu koncu. O tem piše praški list »Venkov« v nedavnem uvodniku tudi tole:

»Mi smo vedno verovali v prvi vrsti sebi, toda morali smo verovati tudi v prijatelje in zaveznike. Morali smo verjeti pogodbam in obveznostim. Koliko jih je danes med nami, ki bi radi dali življenje, če bi ne bila resnica, da smo bili izdani, da smo zapuščeni. Koliko jih je danes med nami, ki so na skrivnem jokali... Toda to niso bile solze strahopetcev in slabičev, temveč solze izdanih ljudi, ki jim je bila vzeta vera v poštenost in častnost sveta, ki jim je bila opana vera v vsakršno pravo. Izdali so nas tisti, ki se je desetletja opirala nanje naša življenjska vera. Zapustili pa so nas tudi tisti, ki so obljub-

ljali in ki je vanje veroval tako velik del naroda, ker so narod slovanske rase. Od vseh zapuščeni stojimo zdaj sami na svetu, prisiljeni sprejeti ponižanje. Ponižanje prenesemo, kajti navadili smo se nanj v svoji zgodovini. Nikdo pa ne more vzeti našemu narodu vere, da bo nekoč zopet oživela na svetu pravica in se častnost vrne tja, kjer je bila zatajena in zavržena...«

Češki manjšini se bo baje v Nemčiji dobro godilo. Vodja nemškega naroda pravi, da se bo v sudetskih pokrajinah, ki bodo priključene Nemčiji, postopalo s češko narodno manjšino najlojalneje, ker nemška vlada ne želi češki manjšini pripraviti iste usode, kakršne so bili deležni sudetski Nemci v češkoslovaški državi. To je vsekakor lepo zagotovilo,

Na sliki vidimo ozemlje, ki ga mora praška vlada do 10. t. m. izročiti brez-pogojno Nemčiji. V soboto in nedeljo so nemške čete zasedle skrajni jug in jugozapad, 2. odsek je bil na vrsti v ponedeljek, 3. v ponedeljek, torek in sredo, 4. odsek pa zasedejo v četrtek in petek. Odstop ostalega nemškega ozemlja je vezan na razne modalitete, bodisi na plebiscit ali na odločitve, ki jih bo podvzela komisija poslaničev vesil v Berlinu. Ta bo imela odločati o češki večini v Duchcovu, o močnih čeških manjšinah v Ustju, Mostu, o čisto čeških občinah pri Plznu, o lanškrounskem češkem jezikovnem otoku pri Svitavi (na jugu IV. odseka), kjer se je nemški živelj najgloblje zajedel v češko strnjeno ozemlje.

Gibanje vlog pri hranilnicah

Po podatkih Zveze jug. hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri slovenskih samoupravnih hranilnicah dne 31. avgusta 1938. 1.089.910.675 dinarjev. V primeri z 31. julijem so narasle vloge na knjižice za 1.322.066 na 638.996.033 din, vloge v tekočem računu pa so znašale 450 milijonov 914.640 din.

Vloge na knjižice so narasle pri 9 hranilnicah, vloge v tekočem računu pri 8, skupne vloge pri 8 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice je znašalo 127.259, vlagateljev v tekočem računu 6550, skupno število vlagateljev 133.809.

Zelo razveseljivo sliko pokaže primerjava s stanjem vlog pred enim letom, torej dne

31. avgusta 1937. Tedaj so znašale vloge na knjižice 601,3 milj., vloge v tek. rač. 411,6 milj., skupne vloge pa 1013 milj. din. Torej so narasle v enem letu vloge na knjižice za 37,6 milj., vloge v tekočem računu za 39,3 milj., skupne vloge pa za 76,9 milj. din, kar je izredno ugoden pojav, ker tudi v normalnih časih prirastek vlog navadno ni bil večji.

Nemčiji manjka železa

Zavoljo naglega oboroževanja je v Nemčiji zavladalo veliko pomanjkanje železa. Maršal Göring je odredil po vsej državi zbiranje starega železa preko napadalnih oddelkov. Že v teku poletja so pri javnih zgradbah kakor tudi pri

številnih privatnih posestvih odstranili železne ograje. Te dni pa je generalni inspektor za ceste v Nemčiji odredil, da je treba z državnih cest odstraniti vse železo, ki se da pogrešati. Zlasti se morajo odstraniti železne ograje na mostovih, železni drogovi, železni odbijači, prometni znaki in napisi iz železa ter se morajo nadomestiti z lesenimi ograjami in lesenimi drogovi ter z napisi iz lesa ali iz druge tvarine. Nadalje je odredil, da se morajo takoj vse tračnice cestnih železnic na progah, ki se ne uporabljajo, odstraniti. To delo bodo opravile letече kolone.

Svinjska kuga

V okolici Novega mesta, zlasti pa še v Topliški občini se je razširila nevarna prašičja kuga. Obbolelo je na tej nevarni bolezni že mnogo prašičev in vedno se še ponavljajo novi primeri okuženja. Več prašičev je že poginilo, veliko pa so jih pravočasno poklali, da ni škoda tako občutna. Nekateri gospodarji so prišli že ob vse prašiče.

Odkod se je zanesla kužna bolezen, ni mogoče ugotoviti, najverjetneje pa je, da je kateri izmed mesarjev zaklal prašiča, ki je bil že bolan, a bolezen še ni prišla do vidnega izraza, ter se je nato raznesla daleč naokrog. Oblastva so storila vse, da se bolezen zatre, vendar je to zelo težavno, ker se še vedno dobe gospodarji, ki v svojo lastno škodo in škodo svojih sosedov ne prijavijo vsikdar obolelosti svinj lastvu.

Zdravilo proti slinavki

Naše živinorejce bo brez dvoma zanimala sledeča vest, ki poroča o novem zdravilu proti slinavki in parkljevki. O izsledkih tega zdravila (seruma), ki je sad več kakor desetletnega raziskovanja profesorja Waldmanna, ravnatelja državnih raziskovalnih zavodov na otoku Riems v Greifwaldu, so predavali na kongresu nemških naravoslovcev in zdravnikov v Stuttgartu. S prvimi poskusi so začeli pred meseci v Šleziji. Cepili so okoli 45.000 glav živine. Uspeh je bil stoddosten, kajti bolezen se je pojavila samo še pri 0,14% cepljenih živali in še to le v lahni meri. Cepljenje je očuvalo živali pred boleznijo ne le dva meseca, kakor so prvotno pričakovali, temveč nad pet mesecev. Začasno so zvišali produkcijo novega seruma z 200 na 1200 litrov tedensko. Kot prepotrebno zahtevo obče koristnosti novega seruma predlaga prof. Waldmann, da bi bila sklenjena mednarodna pogodba, ki bi omogočala takojšnje uporabo seruma povsod tam, kjer bi se med živino ta bolezen pojavila. Takojšnje uresničenje tega predloga bi živinorejce pač marsikje obvarovalo občutne škode.

Jzvoz jabolk

Zadnje dni, ko je napetost tako naraščala, so jele vse države zadrževati svoje vagonne in jih ne puščajo več čez meje, ker jih nujno potrebujejo doma in vedo, da jih dolgo ne bodo dobili nazaj. Tudi pri nas se opaža pomanjkanje vagonov. Za izvoz so na razpolago le še tuji vagoni, ki so namenjeni domov, domači pa ostajajo v Jugoslaviji. Blago se v tujino odpremlja le, v kolikor so na razpolago tuji vagoni, namenjeni proti domu. Zaradi teh ukrepov so najbolj prizadeti naši sadjarji, ker je izvoz jabolk v Nemčijo takorekoč popolnoma ustavljen. Blago se odpošilja za tujino le tedaj, ako je tak tuj vagon na razpolago, teh pa je le malo. Isto velja tudi za Poljsko, Francijo, Švico itd. Za Češkoslovaško preko Avstrije ali Madžarske se pošiljke sploh več ne sprejemajo, preko Romunije pa se bo menda promet uredil v nekaj dneh.

Kakor pa sporoča železniška direkcija, bo v najkrajšem času tudi v tem pogledu zopet vse urejeno.

Doba nas kuje

Naša narodna manjšina v Nemčiji izdaja tednik z naslovom »Koroški Slovenci«. List je brzkone tudi mnogim našim čitateljem znan. V uvodniku zadnje številke razpravlja o perečih vprašanih sedanosti v zrealu usodnih dogodkov zadnjih dni. Izvajanja so tako tehtna, da bodo brez dvoma v celoti zanimala naše čitatele in jih zato v celoti ponatiskujemo:

>Kot vsak drugi narod pa smo tudi mi (namreč Slovenci na Koroškem. — Op. ured.) ljudstvo s pametjo in srcem in zato ne more ostati trenutno tako pereča zadeva mednarodnega življenja brez vpliva za nas. Naše čustvo bi tolmačil z besedami: Razvoj odnosov med Nemčijo in Češkoslovaško bo zgodovinskega pomena, kateremu v desetletjih ne bo več oporekal nihče. Zato želimo častne rešitve visečih vprašanj, katerih dalekosežnost zamoremo slutiti iz tisočletja evropske zgodovine.

Na odru evropske zgodovine obeh tisočletij nastopajo tri narodna plemena: romansko, germansko in slovansko. Od 14. stoletja naprej smemo govoriti o prebujajoči se samozavesti evropskih ljudstev. To prebujanje se ne vrši vprek, marveč organskim potom od romanskega plemena, katerega najčistejši zastopnik je Francija, preko germanskega, ki ga zastopa nemški narod, in do slovanskega, katerega vidne oblike kuje naše stoletje. Evropski narodi so v tisočletjih pred nami prebujajo tako, da je vsikdar starejše ljudstvo učitelj mlajšemu, oziroma mlajši narod učenec starejšega. Če romanski svet izza sto let očita Nemcem težnjo po evropski nadvladi, prezre, da je pred stoletjem še sam izpovedoval isto željo in jo tudi prehodno udeležil. Od francoskega Filipa IV. po preko sončnega kralja Ludovika do Korzičana Napoleona stoji Evropa v znamenju romanske, to je pretežno francoske politične nadoblasti. Anglija, to svojevrstno ljudstvo germanske rase in romanske duše, ohranja gospodarsko nadvlado v Evropi in svetu prav do današnjih dni. Nemci so pred stoletjem in več učenci v romanski, to je francoski in angleški šoli. In sicer dobri, prav dobri učenci. Ne mine po Napoleonu petdeset let in učenec je nadkrilil svojega mojstra. Romansko pleme se umakne v obrambo, ki jo svetovna vojna sicer prekine, a ne ukine. V letih pred in po svetovni vojni se v mednarodnem življenju pojavi slovansko kot realen, otipljiv pojem in ga odtlej srečamo v številnih knjigah, govorih in listih sedaj kot kulturno in sedaj kot nejasno politično težnjo. Naša desetletja to slovansko sicer delno zabrišejo, a nikakor ne izbrišejo.

Kdor sodi slovanska ljudstva po razpoložljivih — mora biti glede slovanstva črnogled in ga odriva kot bujno domislivo svetu odmaknjenih pesnikov. Evropska zgodovina pa dokazuje, da tudi v romanski dobi ni bilo vidne kulturne ali politične vzajemnosti med romanskimi ljudstvi, one plemenske vzajemnosti namreč, ki bi bila predpogoj, če naj se govori o razdobju enega ali drugega evropskega plemena. Pred stoletji je pred Romani vodila Francija, danes je voditeljica romanskega sveta nedvomno Anglija kljub svojemu germanskemu poreklu. Germanski svet reprezentira danes Nemčija in nihče ne zameri njenim voditeljem poudarka plemenskega značaja njihovega hotenja, četudi stoji ob tem novem življenju druge germanske države morda ob strani.

Slovani so dejstvo že zgolj po sorodnosti govornice in kulture slovanskih ljudstev. Nadalje ni in ne more biti zgolj slučaj, da je dvajseto stoletje rodilo sicer tri nove, slovanske države, pa nobeno drugo novo državo. Končno ponazarja preprosta statistika prirastka ali nazadovanja evropskih ljudstev nazorno in jasno, da ostajajo v Evropi tri povsem samosvoja, po svojih zakonih rasti in umiranja rastoča plemena, vsako s svojo naravno, fizično in številčno silo.

Pa kaj hasne tako slovansko, če so si njegovi člani notranje odtujeni in morda medsebojno needini, bo marsikdo ugovarjal in morda še pravilno dostavil, da bi bilo naravnost abotno, če bi na primer kdo hotel istovetiti slovansko z ruskim boljševizmom. Boljševizem je duhovna kriza, kakršno doživlja vsak rastoč narod. A ta kriza še davno ni pleme. Krize se premagajo, narodi ostanejo. Kar se tiče notranje odtujeno-

sti ali needinosti med slovanskimi ljudstvi, je treba pripomniti, da ne morejo nikdar biti kos klicu krvi in plemena. Tudi slovanski narodi gredo vsak svojo pot, vsi pa kujejo vedno bolj ono usodo, ki je usoda Evrope. Če si slovanske države zamorejo privoščiti danes morda izbiro med skupinami mednarodnega položaja, zna biti to prej dokaz gibčnosti njihovega kretanja v evropskem svetu.

Slovanski narodi so tudi danes še učenci v evropski šoli. V nauku, v katerem ga ta Evropa vzgaja, bodo nekoč sami vodili in učili.

Doma in drugod

Kmet pomeni — mir

Notranje politično življenje se je razvijalo pri nas pretekli teden pod vtisom napetih zunanjepolitičnih razmer. Prepovedana so bila vsa politična zborovanja. Razni tabori se niso vršili in tudi glasovi o volitvah v narodno skupščino so potihnil. Časopisje je bilo polno razburljivih

Pred dobrim tednom je klical tale trobentač armade skupaj, pred par dnevi pa je zatrobil nekaterim razveseljiv, drugim žalosten razhod.

vesti in napetosti. Značilno je bilo zlasti simpatično pisanje »Hrvatskega dnevnika«, glasila dr. Vl. Mačka za češkoslovaško stvar.

Pretekli teden je pričelo primanjkovati železniških vagonov za naše izvoznice. Tudi ta nedostatek je že odstranjen in izvoz je pričel normalno poslovati.

Naša trgovina z Nemčijo

Prejšnji teden se je mudil v naši državi nemški gospodarski minister dr. Funk. Ob priliki razgovora je izjavil, da je njegovo potovanje namenjeno proučevanju naših gospodarskih prilik v svrhu še tesnejšega gospodarskega sožitja Jugoslavije in Nemčije. Prepričan je, da je sedanja gospodarska stabilnost posledica dobro razvite zveze med Jugoslavijo in Nemčijo. Okoli 50% jugoslovanskega uvoza je iz Nemčije in 35% celotnega našega izvoza gre v Nemčijo. Ta izmenjava dobrin je naraven proces, ki daje osnovo za razširitev, ojačenje in trajnost medsebojne zveze. Možnosti za jugoslovansko-nemško gospodarsko sožitje še niso izčrpane.

Romunska nafta za Jugoslavijo

V Bukarešti so bila zadnje dni pogajanja glede dobave romunske nafte naši državi na osnovi sporazuma iz leta 1936. Pri teh pogajanjih je šlo za ostanek kontingenta, predvidenega v omenjenem sporazumu. Sedaj poročajo iz Beograda, da so pogajanja zaključena in da se je naša delegacija že vrnila. Naša delegacija se je v Bukarešti dogovorila, da nam bo Romunija na

osnovi sporazuma iz leta 1936, dobavila še 15.000 ton nafte. Sporazum pa se ne bo več podaljšal, ker ne konvenira našim interesom.

Skrb za prehrano

Državni odbor za proučevanje ljudske prehrane je bil osnovan po odredbi ministra socialne politike in narodnega zdravja. Ta odbor se je sestel v ministrstvu na seji, kjer so določili delovni program. V državnem odboru za proučevanje ljudske prehrane so zastopana skoraj vsa ministrstva, denarni zavodi, gospodarske in humanitarne ustanove ter zdravstvena društva. Predsednik odbora je načelnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Stjepan Ivanič. V vseh banovinah bodo osnovani podobori, ki bodo skupno z glavnim odborom proučili vprašanje, kako izboljšati prehrano in jo spraviti v sklad s produkcijo.

Sokol ostane

Nekateri ljudje po raznih krajih širijo neresnične vesti, da bo Sokol razpuščen. Sokol te govornice najodločneje obsoja kot neutemeljene in poziva svoje članstvo, naj se vzdrži vseh nepotrebnih dejanj in vzklikov.

Kaj pravijo

Sarajevski »Jugoslovanski list« poroča nedavno tole:

>Ukinitve javnih hiš v Sarajevu se odraža tudi v zakonskem življenju meščanov, pa naj se to zdi še tako paradoksalno. V Sarajevu je cela vrsta kavarnic, v katerih pa se bolj prodaja ljubezen, kakor kava. Ti ilegalni Venerini hrami so pravi razsadniki bolezni in zakonskih preprirov. Položaj svečenic ljubezni v teh hramih je, če odštejemo higiensko stran, ugodnejši kakor prej. Slični je položaju gejš, ki v očeh moških niso diskvalificirane za zakon. Medtem ko prej oženjenemu moškemu gotovo ni padlo na pamet, da bi vzel tako žensko, imajo zdaj one vse pogoje za zakon. Se več. One tudi ločujejo zakone, da bi zavzele mesto zakonite žene, često matere številnih otrok. V Novem Sarajevu je prišlo celo do revolverskega obračunavanja med zakoncema zaradi neke takšne »gejšec«. Železniškega delavca Čolića je čakala žena, obupana, boreča se zase in za svoje otroke, pred katerimi je v očetovem srcu uživala prednost neka »dama« iz kavarne. Žena je tožila moža, da nima niti dinarja za kosilo, mož pa je potegnil samokres in začel streljati. Žena je komaj odnesla golo življenje, moža pa so prijaviли policiji.

Zadnja »Istra« objavlja pregled denarnih zavodov Julijske krajine in Zadrške pokrajine ter navaja:

>30. decembra 1936 je poslovalo še 200 denarnih zavodov, 139 jih je bilo v likvidaciji. Do konca junija 1938 je napovedalo likvidacijo nadaljnjih 37 zavodov, tako da posluje sedaj še 163 zavodov, število zavodov v likvidaciji pa je poskočilo na 176.

Od zavodov, ki so po letu 1936, stopili v likvidacijo, je na Goriškem slovenskih 8, a na Tržaškem 2.

Kaj se godi po svetu

Drago olajšanje

Ves svet je živel ta teden v mrzličnem pričakovanju. Bili so trenutki, ko se je zdelo, da je zaradi češkoslovaško-nemškega spora svetovna vojna neizogibna. Prav v zadnjem trenutku je nato prišlo do konference

štirih velesil

v Monakovem, kjer so se sestali Hitler, Mussolini, Chamberlain in Daladier. Na konferenci, ki se je začela 29. septembra in na katero Češkoslovaška ni bila povabljena, je bil dosežen med velesilami sporazum glede odstopitve sudetsko-nemškega ozemlja Nemčiji.

Češkoslovaška

je pod nepremagljivim pritiskom razmer doprinesla največjo žrtev za ohranitev miru, kar jih doslej pozna politična zgodovina, in je s protestom pristala na sklepe monakovske konference. Spričo tega so 1. oktobra nemške čete začele postopoma zasedati sporno ozemlje. Celotni postopek zasedbe mora biti izvršen do 10. oktobra, vsa ostala sporna vprašanja pa izravnana do 15. decembra tega leta.

Češkoslovaška preživlja te dni najbolj kritične dneve svoje zgodovine. Poleg izgube Sudevov je izgubila tudi tješinsko ozemlje, ker ji je Poljska uskočila v hrbet. Češkoslovaška vojska se je v nedeljo ob 4 popoldne umaknila s poljske meje. Zasedba tješinskega okrožja bo izvršena v desetih dneh. Vprašanja nove meje in plebiscita v spornih krajih bodo urejena po posebnem sporazumu med obema vladama. Češkoslovaška vlada bo tudi odpustila iz češkoslovaške armade vse Poljake ter iz češkoslovaških zaporov vse poljske politične kaznjence. Poljska vlada izjavlja v posebnem komunikeju, da se bo s tako ureditvijo poljskega manjšinskega problema na Češkoslovaškem zadovoljila.

Nemci so na podlagi monakovskega sporazuma že začeli zasedati sudetsko nemško ozemlje in Hitler je že imenoval Henleina za državnega komisarja teh krajev. Po tem proglasu ima Henlein v sudetsko nemških krajih vrhovno oblast in je podrejen neposredno Hitlerju.

Rusija

se z monakovskimi sklepi ne strinja in je sovjetsko poslaništvo v Parizu izdalo tale proglas:

»Pariški dopisnik United Pressa je objavil v newyorških listih poročilo, da je sovjetska vlada pooblastila francoskega min. predsednika Daladiera, naj se tudi v njenem imenu pogaja na konferenci v Monakovem. Sovjetska vlada to vest najodločneje demantira (= proglašuje za neresnično) kot popolnoma izmišljeno. Rusija nima in ne bo imela z monakovsko konferenco in njenimi sklepi nobenega opravka, ker se iz načelnih razlogov s sklepi te konference ne strinja.

V Angliji

delajo politikom velike preglavice skrbi glede bodočih odnošajev med Rusijo in ostalo Evropo. Prvi lord angleške admiralitete (mornariški minister) Duff Cooper je odstopil, ker se ne strinja s Chamberlainovo politiko. To je vzbudilo povsod mnogo pozornosti, ker je Cooper svetovno znana kapaciteta. Zdaj spremljajo z največjo pozornostjo razgovore ruskega zunanjega ministra Litvinova v Parizu. Sklepi monakovske konference namreč tudi v Franciji niso bili nič kaj prijazno sprejeti, zato se pa Angleži boje, da bi Chamberlainova politika utegnila slabo vplivati na angleško-francosko zavezništvo. Po angleškem mnenju bodo sklepi monakovske konference imeli še dalekosežne posledice. Kakšne bodo te, o tem si lahko vsakdo sam ustvari lastno sodbo.

Italija

V nekem članku naglašajo Virginio Gajda, da je češkoslovaško vprašanje šele ena zadeva,

ki je bila rešena, razen te pa obstajajo še druga vprašanja in moralne krivice v Evropi, ki jih bo treba odpraviti, preden bo Evropa prišla do miru.

Ako prav razumemo ta izvajanja, sodimo, da bi bili vsi mali narodi velesilam iskreno hvaležni, če bi se te napovedi pravično uresničile.

Tudi Madžari

dobijo »svoje« in se bodo v najkrajšem času začela neposredna pogajanja med češkoslovaško in madžarsko vlado. Po dosedanjih vesteh bo prišlo v spornem ozemlju v najkrajšem času do plebiscita. Kako in pod kakšnimi pogoji se bo to izvršilo, trenutno še ni določeno. Skoraj gotovo pa je po dosedanjih znakih in skušnjah treba pričakovati, da bo Češkoslovaška tudi s te strani okrnjena.

Češkoslovaška

sprejema z občudovanja vrednim samozatajevanjem vse udarce čudovito mirno. Min. predsed-

Novi vrhovni poveljnik češkoslovaške vojske, general Krejčí, ki je zadnje čase preživljal z narodom na tako odgovornem mestu pač brez dvoma najusodnejše trenutke.

nik general Sirowy je izjavil, da bodo Čehi in Slovaki odslej vsaj na svojem.

Veličino žrtve, ki jo je doprinesla bratska republika za ohranitev svetovnega miru, je v trenutku sploh nemogoče presoditi. To se bo pokazalo šele v nadaljnjem gospodarskem razvoju te države in Evrope sploh.

Ruski brezbožniki

Ako so uradni podatki »Zveze bojujočih se brezbožnikov« točni, so do 1. avgusta t. l. našli na moskovskem področju 227.000 vpisanih brezbožnikov; med njimi je 77.000 žensk. Semkaj niso prišteti člani ateističnih celic Rdeče armade in oni iz komunističnih mladinskih zvez. Moskovsko okrožje je najbolj brezbožniško žarišče sovjetske Rusije. Vodja Zveze brezbožnikov, Jaroslavski, je odredil, da morajo člani do 1. maja 1939. nabrati toliko novih brezbožnikov, da jih bo takrat 400.000.

Dviganje žitnih cen

Nedavna mednarodna politična napetost se je odražala seveda tudi na blagovnem tržišču. Kakor kaže statistika, je prejšnji mesec Prizad nakupil pšenice po 500 do 800 vagonov na teden, pretekli teden pa v celoti samo 70 vagonov. Cena pšenice je 153—157 din, vendar nudijo mlinci že 7 do 9 din nad ceno »Prizada«. Koruza se plačuje po 152 din za 100 kg. To je najvišja cena od leta 1929. dalje.

Upajmo, da bo mednarodno olajšanje tudi tu vplivalo blagodejno, kajti v nasprotnem pri-

meru bi pač bilo treba izrednih ukrepov za zaščito konsumentov, v katere vrste spada domala vsa Slovenija.

Naše klirinške terjatve v Nemčiji

so dosegle znesek din 267.680.000 (19,12 milij. RM), če se računa marka po 14 din. Terjatev je pa večja, če računamo, da je bila marka več vredna, ko so izvozniki blago prodali. Blago je kreditirano in če marka izgubi na vrednosti, bo izguba težja.

Kakor pa je pričakovati, bo po zadnjih dogodkih marka ostala čvrsta in se torej trenutno ni treba bati izgub.

Zadoščenje pred sodiščem

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju je bila te dni razprava proti g. Cirilu Žagarju, uradniku Kmetijske družbe iz Ljubljane, katerega je tožil Franc Hrastnik, lesni trgovec iz Konjic, zaradi klevete. Gosp. Žagar je namreč objavil v »Novi Dobi« z dne 17. decembra 1937 v dopisu iz Konjic glede Franca Hrastnika naslednje: »V občinskem odboru g. Seliha, ki je po milosti in volji konjiškega gospoda tudi član banskega sveta (a ne, kakor se Selih šam titulira, banski svetnik), sedi še eden gospod, ki je po vojni, torej že v Jugoslaviji, v uniformi kot nadporočnik z avstrijsko rozeto »herštelal« poročnika z narodno kokardo, da ga mora pozdraviti. Ta naš poročnik ga je pozdravil s tem, da mu je dal po dveh podčastnikih odrezati vse znake avstrijske vojske in ga degradiral. To se je zgodilo na Pragerskem. Gospod nadporočnik takrat ni govoril slovensko«. Pri razpravi je pričal g. E. Soupal iz Maribora, ki je takrat imel incident s Hrastnikom na Pragerskem, potrdil točnost navedb v omenjenem dopisu. Sodišče je g. Cirila Žagarja oprostilo z utemeljitvijo, da se je g. Žagarju posrečil dokaz resnice. Franc Hrastnik je bil obsojen na 500 din povprečnine in na plačilo vseh stroškov kazenskega postopanja. Gosp. Žagarja je zagovarjal odvetnik g. dr. Ernest Kalan.

Slaba gobja letina

Na bivšem Stajerskem je bila lani za gobjurčke precej ugodna letina in je šlo blago tudi primeroma dobro v denar, pa za letošnjo letino ne moremo trditi tega. Poletne rasti sploh nismo imeli in tako imenovana jesenska rast se je pojavila že v drugi polovici avgusta ter je trajala komaj do polovice septembra. Zaradi nastopivših hladnih noči in večkratne slane pa je tudi ta rast v poslednjem času skoraj popolnoma prenehala, čeprav imamo lepih in sončnih dni v izobilju.

Ker se z nabiranjem in sušenjem gob pečajo pretežno kočarji in kočarice ter brezposelni, sploh mali ljudje, je razumljivo, da so leti ob letošnji slabi letini gob bridko razočarani. Saj so z nabiranjem ter sušenjem gob druga leta zaslužili lepe denarce, ki so jim omogočili vsaj skromno preskrbo preko dolgotrajne zime. Ker zaradi omenjenih vremenskih neprilik ni letos pričakovati še kake gobje rasti, je povsem umevno, da pomeni to hud udarec za vse male ljudi, ki se že leta sem pečajo z nabiranjem in sušenjem jurčkov.

Ko prečitata KmetSKI list, dajte ga lepo v žep in pokažite ga sosedu. Opozorite ga na važnejše članke, ki so pisani v duhu kmetškega pokreta. Ne bo vam treba tega ponoviti trikrat, pa boste imeli pridobljenega novega naročnika za prihodnje leto.

Mladina na vasi

Mogočna zmaga kmetске misli pri Sv. Urbanu

V nedeljo 18. septembra je priredilo društvo kmetских fantov in deklet Sv. Urban pri Ptuj veliki kmetски praznik združen s tekmo koscev in kolesarsko dirko. Prireditev kmetских fantov in deklet je bila mogočna manifestacija kmetске misli v našem kraju. Takoj po 12. uri se je začelo zbirati staro in mlado v Zabjaku, da mogočno v strnjjenih vrstah Gubčeve armade proslavi kmetsko delo.

Nepregledna množica kmetskega naroda, zbrana v polnem krogu okrog tribune, katero je krasil zeleni prapor s štiriperesno deteljico, je nestrpno čakala koscev in mladih pokretašev.

Točno ob 3. uri je prikoralo krasno formirana povorka na tekmovališče. Na čelu povorke je bil konjenik z državno zastavo, katero je krasila štiriperesna deteljica. Za njim je v prostovoljni disciplini in v veselem navdušenju 40 kolesarjev tvorilo prekrasno skupino, osem koscev z visoko dvignjenimi kosami in za njimi brhke grabljice ob zvokih priljubljene godbe, v svesti sigurne zmage, je ponosno korakalo, da uničijo staro in dajo novo življenje na vasi. Neverjetno navdušenje so pokazali starejši možje in žene ter v strogi disciplini tvorili del povorke in s tem pokazali peščici »onih«, ki jim kmetsko delo ne ugaja, da je kmetška mladina na pravem potu in ji je pri tem treba krepko pomagati.

Z govorniškega odra je pozdravil množico gostov, kakor tudi zastopnika Zveze tov. Anton Simonič. Za njim je zastopnik Zveze tovariš dr. Igor Rosina, ki je z globoko segajočimi besedami obrazložil pomen žuljavega dela, vse borbe trepečih ljudi in naloge mladega gibanja za bodočnost, za preporod in vstajenje vasi. Ljudstvo mu je glasno vzklikalo in s klici »tako je« dalo duška svojemu navdušenju. V imenu občine Rogoznica je prav iskreno in pristržno pozdravil tamošnji kmet Jože Lacko ter želel društvu mnogo uspehov. O potrebi mladinskih organizacij, skupnosti in kmetски samozavesti je govoril tajnik domačega društva tov. Jože Zelenik.

Po končanem govoru je sledila tekma, na kateri so vrli kosci kosili tako spretno in dobro, da je komisija prav težko določila prvo nagrado, katero si je pridobil tov. Janez Murko, drugo mesto je priporil tov. Rudolf Murko, a vsi ostali so tesno brez razlike pokosili svoje pasove.

Od kolesarjev si je priporil prvo mesto tov. Viktor Junger, ki je prevozil 22 kilometrov dolgo progo v 39 minutah.

Po končani tekmi se je vršila na vrtu gostilne Arnuš prijatna kmetška zabava, ki je trajala pozno v noč ter potekla v najlepšem redu in miru, kar je dokaz, da mora dan, posvečen počastitvi žuljavih rok, poteči res tako dostojno, kot se to spodobi.

Od dneva, kakršnega še naša okolica ne pomni, se poslavljamo z željo, da se naj enaki prazniki večkrat vršijo. Naj kmetски prapor zaplapolja tudi pri nas in vzdrami mladino, da se bo trdno zavedala, da je edina pot do zmage ona, ki si jo bo sama izbrala, pot kmetске sloge, ki bo utrla narodu in državi sončno cesto in srečno bodočnost slovenskemu kmetu!

Občni zbor

Ljubljanski pododbor Zveze kmetских fantov in deklet je imel v nedeljo dne 25. septembra v dvorani Kmetijske družbe svoj VIII. redni občni zbor. Kolikšno zanimanje je vladalo za zborovanje so pričali številni delegati, kateri so prihiteli iz najbolj oddaljenih krajev na občni zbor.

Zborovanje je vodil predsednik pododbora tov. Avsec, ki je ob 10. uri dopoldne otvoril občni zbor in pozdravil vse navzočne tovariše in tovarišice. V svojem poročilu je navajal vse ve-

like uspehe, ki so bili doseženi v pretekli poslovni dobi, ter poudarjal, da je kmetška mladina, organizirana v svojih društvih, vedno na delu in da pogumno ter neumorno seje med kmetским ljudstvom seme vaške skupnosti, iz katere naj vzraste lepša bodočnost slovenskemu kmetsko-delavskemu ljudstvu.

Sledilo je tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo izvršenega veliko dela, za katero so sami kmetски fantje in dekleta žrtvovali mnogo truda in požrtvovalnosti. V preteklem letu je pododbor priredil dva nadvse važna prosvetnoorganizatorna tečaja, na katerih so kmetски fantje in dekleta pridobili mnogo izobrazbe, ki jo potrebujejo pri vodstvu svojih kulturnih organizacij. Bilo je še več drugih prosvetnih in drugih prireditev, zlasti pa veliko kmetских praznikov, združenih s tekmami iz kmetskega dela.

Nato so poročali še tov. tajnik in drugi funkcionarji. Vsa poročila so bila vzeta z odobravanjem na znanje. V imenu Zveze kmetских fantov in deklet sta občni zbor pozdravila tovariša Jože Danev in Milan Majcen, ki sta zbranim kmetским fantom in dekletod čestitala k tako lepim uspehom. V svojih izvajanjih sta podala nekaj zelo lepих smernic ter vzpodbujala tovariše in tova-

rišice, da v bodoče še z večjim elanom delujejo v prosep našega gibanja.

Za tem pa so sledile volitve novega odbora. Za predsednika je bil soglasno izvoljen tov. Dovč Ivan iz Smartna ob Savi, podpredsedniki pa so tov. Teran Valentin iz Dupelj, Kristan Viktor iz Šenkovega turna in Geroni Evgen, tajnik tov. Kušar Lojze, blagajnica pa tovarišica Urška Miklavc iz Podutika, ki je obenem tudi načelnica ženskega odseka, Revizorja tov. Dimnik Franc iz Jarš in tovarišica Francka Živalič iz Št. Vida.

Povedati moramo tudi, da je bil bivši predsednik tov. Avsec iz Beričevega deležen ob občnega zbora zahvale za ves trud, ki ga je vložil v brazde kmetsko-mladinskega gibanja in za delo, ki ga je skozi 8 let vršil pri pododboru kot njegov predsednik. Na predlog več tovarišev in tovarišic je bil soglasno izvoljen za častnega predsednika.

Po končanih volitvah je sledila debata o bodočem pododborovem delovanju, v katero so tovariši in tovarišice prav živahno posegali ter stavljali predloge o vseh zadevah, ki se tičejo našega gibanja. Zborovanje je potekalo v duhu pristrčnega tovarištva in discipline, tako da smelo lahko rečemo: tako more govoriti med seboj o vseh problemih, ki se tičejo naše vasi, njenega življenja in potreb, samo tista mladina, katero je res iz vasi in hoče s svojim kulturnim delom, ki ga vrši v svojih lastnih organizacijah, služiti le naši vasi in njenem življu.

Mlatič

25letnica čudežev v Vodicaх

Z ozirom, da smo v tem letu priredili že toliko proslav in praznovali že toliko lepих jubilejev — mislim, dasi sem preprost kmet, da ne bo odveč, če bi se slovenska javnost, ki zna ceniti ne glede na svetovni nazor posameznika vsakega svojega zaslužnega sina in vsako svojo zaslužno hčer, spomnila letos, ko poteka 25 let, odkar se je pojavila na lepem Gorenjskem v svoji rodni vasi vodiška Johanca, ki si je postavila v našem slovenskem narodu lep kulturni spomenik, tudi nje, ki spada med najbolj zaslužne hčere vernega slovenskega naroda.

Predlagam zaradi tega, da zaslužni možje in zaslužne žene, ki so bili kdaj deležni Johaničnega blagoslova, takoj ustanove pripravljalni odbor za postavitev primerne likovnega spomenika — Vodiški Johanci, ki naj bi stal nekje na vznožju Šmarne gore!

Iskren prijatelj

»Domoljub«, generalno glasilo bivšega Katoliškega tiskovnega društva za naivno kmetško podeželsko rajo pravi: »Kaj je torej z našim kmetovanjem? Nekateri se nad našimi članki jezijo, češ da zanašamo črnogledstvo med kmečko ljudstvo. Škodljivo in otročje varanje kmečkega ljudstva se nam zdi to, če bi zamolčevali resnico. Iskren prijatelj bo raje trezno pogledal resnici v obraz in potem svetoval, kar misli, da bi bilo najbolje. Tak iskren prijatelj kmečkega ljudstva je »Domoljub« pol stoletja in hoče osiati tudi nadalje.«

Kmetje — pokretaši moje misli — zgleda, da bo še dolgo lušno. — Kaj?

Pa ji pravim: »No, Micka, ali gre zdajle v banko, ko ljudje tako nore?« — »Nak, nak,« se nasmehe Micka, »naj bo denar kar tam. Je škoda dvigati, ker izgubim procente. Če bo kaj hudega, bom že dobila. Grem pa itak ne nikamor. Tukaj sem se rodila, tukaj sem delala in živela, tukaj na tej zemlji bom tudi umrla. Z menoj vred naj ostane tukaj tudi moj denar, saj sem si ga krvavo prislužila.«

Dragi tovariš urednik, kaj bi bil ti naredil ob takih besedah? Jaz nisem mogel storiti nič drugega, kakor da sem se dekli Micki globoko priklonil.

Žrebanje vojne škode

Na žrebanju dobitkov 2^{1/2}% vojne škode, ki se je vršilo dne 1. sept., so bili izžrebani naslednji dobitki:

Ser.	št.	din	Ser.	št.	din
5031	87	3.000	7237	982	5.000
5033	987	3.000	7238	109	5.000
5126	345	3.000	7244	952	3.000
5225	503	5.000	7284	914	3.000
5242	588	5.000	7288	335	20.000
5243	122	3.000	7291	851	20.000
5258	864	5.000	7307	299	5.000
5275	161	50.000	7329	804	3.000
5292	121	5.000	7330	898	5.000
5298	305	3.000	7397	616	3.000
5329	841	5.000	7407	201	5.000
5334	811	3.000	7434	645	5.000
5378	81	5.000	7457	131	3.000
5386	376	5.000	7465	788	5.000
5418	879	5.000	7480	508	3.000
5435	156	3.000	7516	376	5.000
5513	783	5.000	7594	178	3.000
5527	455	3.000	7661	250	3.000
5544	23	3.000	7662	127	3.000
5547	615	5.000	7666	893	100.000
5573	587	3.000	7728	484	3.000
5630	821	3.000	7740	475	3.000
5636	80	5.000	7741	299	3.000
5669	3	5.000	7742	172	3.000
5673	897	5.000	7800	763	20.000
5685	369	3.000	7862	107	5.000
5714	857	3.000	7879	141	3.000
5777	204	3.000	7896	820	20.000
5792	94	3.000	7930	825	5.000
5794	893	3.000	7932	15	3.000
5803	590	5.000	7943	603	3.000
5816	365	3.000	7950	879	3.000
5816	421	20.000	7960	562	20.000
5834	901	20.000	7990	601	5.000
5839	171	3.000	8025	448	3.000
5842	275	3.000	8037	547	20.000
5869	743	3.000	8044	656	3.000
5877	992	5.000	8119	407	3.000
5897	696	3.000	8130	588	200.000
5929	296	3.000	8133	870	3.000
5999	420	3.000	8180	62	5.000
6056	883	3.000	8229	214	3.000
6129	928	3.000	8267	750	3.000
6175	296	3.000	8268	259	3.000
6181	549	5.000	8279	390	50.000
6281	188	3.000	8282	298	3.000
6288	438	20.000	8380	966	3.000
6337	190	3.000	8416	316	3.000
6343	185	5.000	8426	791	3.000
6374	806	50.000	8428	525	3.000
6441	175	3.000	8442	565	50.000
6472	164	100.000	8446	757	50.000
6496	898	3.000	8455	64	3.000
6549	595	3.000	8487	276	5.000
6581	611	3.000	8530	738	3.000
6607	257	5.000	8540	761	5.000
6648	489	3.000	8566	657	3.000
6680	746	3.000	8572	940	3.000
6716	469	3.000	8592	416	3.000
6756	404	3.000	8595	218	5.000
6826	621	3.000	8649	174	20.000
6846	705	3.000	8655	474	3.000
6868	3	3.000	8728	42	3.000
6883	68	3.000	8736	970	3.000
6962	780	5.000	8742	270	5.000
6989	938	5.000	8797	491	3.000
7023	621	3.000	8805	137	3.000
7052	194	3.000	8846	789	5.000
7053	947	5.000	8855	379	5.000
7089	392	5.000	8862	229	5.000
7091	69	3.000	8875	455	5.000
7108	744	3.000	8880	571	20.000
7126	805	3.000	8887	870	5.000
7146	253	5.000	8939	271	3.000
7147	64	3.000	8961	1	5.000
7152	961	5.000	9000	512	3.000
7164	146	3.000	9001	673	3.000
7174	963	5.000	9009	154	3.000

Ser.	št.	din	Ser.	št.	din
9019	157	5.000	9149	552	3.000
9021	144	5.000	9155	941	3.000
9044	397	3.000			
9057	416	20.000	9171	912	3.000
9073	251	3.000	9224	751	3.000
9077	388	20.000	9241	256	3.000
9085	237	5.000	9296	801	3.000
9107	26	20.000	9371	616	3.000
9141	518	20.000	9398	279	3.000

Domači dogodki

× V Zadrugi šoli v Ljubljani se bo začel pouk dne 17. t. m. Zvedeli smo, da je Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani sklenila na svoji zadnji seji, da bo preskrbela brezplačno stanovanje vsem udeležencem, hrano pa onim, ki bi si je ne mogli sami plačati. Razveseljivo je veliko zanimanje kmetijske mladine za to edinstveno šolo, ki vzgaja nov, strokovno dobro izvežban kader bodočih zadruginskih funkcionarjev.

× V Št. Jerneju je občinski odbor sklenil podariti namesto venca za pokojnim župnikom Anžičem 500 din za dobrodelne namene. Pokojnik si je pridobil velike zasluge na zadrugnem polju, ko je še župnikoval v Škocijanu pri Mokronogu. Zlasti pri hranilnici in posojilnici je zapustil rajni trajne spomine svojega dela.

× V Kranju gradi Pokojninski zavod veliko trinadstropno palačo, v kateri bo več trgovskih lokalov in 36 družinskih stanovanj. Z novo stavbo bo Kranj vsekakor mnogo pridobil, hkratu pa bo ugodno željam zasebnih nameščencev, ki jih je v Kranju precej.

× »Toti list« je pravkar izšel. Številka je pestra in zanimiva. Da pa šala ne ostane brez »tragične« poteze, je pravkar doživel tudi razočaranje. Urednik lista je namreč prijavil mariborski policiji, da je neki Vladimir Munda kasiral 900 din za naročnino in inserate ter da je neznan kam izginil. Policija vrši za Mundo poizvedbe. Kljub temu se seveda list ni podražil in velja številka samo din 150, celoletna naročnina pa znaša slej ko prej din 30.—. »Toti list« dobite po vseh trafikah in papirnicah, kjer pa ga ni, ga lahko naročite neposredno iz Maribora. Naslov je: Uprava »Totega lista«, Maribor, Cvetlična 12. — Za naročilo zadostuje dopisnica. Uprava vam na željo pošlje številko brezplačno na ogled.

× V Vrdniku se je ondan v neki gostilni začel krojač Pavle Davidović prepirati z nekim 17letnim fantom in ga je udaril. Nato je dalje popival, ne da bi slutil, kaj mu fant pripravlja. Ko je Pavle čez čas šel na dvorišče, ga je fant silovito udaril s kolcem po glavi, da se je Pavle zgrudil ves krvav. Kmalu so ga našli in se je ponudil krojaški mojster Janoš Teleška, da prepelje ranjenca v bolnišnico. Ko se je Teleška vračal iz bolnišnice, je povozil nekega mlajšega moškega, ki je v poslednjem trenutku skočil pred avtomobilom čez cesto. Janoš Teleška je takoj ustavil, da bi nudil ranjencu pomoč. Toda mladi mož, po imenu Mika Mojsilović, je bil že mrtev. Neki drugi kmet je tisti hip že prihitel s sekuro, da je avtomobilist komaj pobegnil. Brž so se zbrali še drugi kmetje, ki so avtomobil razbili.

V imenu Francije se je udeležil monakovske konference in sopolpisal dalekosežne sklepe ministrski predsednik Edouard Daladier, čigar korak bo nepristransko mogla oceniti šele bodočnost.

Ivan Nemec:

Baranja

Kazuk

je pristanišče državnega veleposestva »Beljec. Po vsem Belju je namreč speljana industrijska železnica, ki veže vse kmetijske uprave, na katere je Belje razdeljeno, s pristaniščem »Kazuk«. Tukaj ni samo živo kadar se natovarjajo in polnijo šlepi s koruzo, pšenico, lanenim semenom, oljno repico, ovsom, lanom, konopljo, sirkovim semenom in sirkovo slamo, lesom, živino itd., ampak pravcato življenje nastopi ob praznikih, kadar se vračajo oziroma prihajajo Šokci na sezonsko delo. Čoln za čolnom se spušča sem od Bačkega Monoštra; kakor kitajske džunke valovi pisanost na donavski gladini. Spretno pristajajo čolni na »Kazuku«; vedno večja množica, pisana od glave do opank, se zbira, prepeva, razsaja, pije v kazuški baraki, ki prodaja dnevno po 400 l vina brez vsakršne trošarine in dovoljenja za točenje.

Nošnja Šokcev je tako raznobarna, kakor je razcefrana njihova duševnost. Zenice nosijo rdeče, zelene, rumene in pisane nogavice, drobno nabrano (kakor harmonika) krilo, nedrije (bluza) pa v svoji pisanosti prekaša vse ostalo oblačilo. Predpasnik je rdeč, pleten iz domače volne, ruta pa kraljuje na glavi in se smehlja v številnih barvah kakor smehljačča usta mladega dekleta.

V vsej tej pisanosti pa človek zaman išče tiste človeške kreposti, ki bi jo vsakdo pričakoval!

Šokci so sicer ohranili svojo najstarejšo nošnjo in običaje, njihovo notranjost pa gloda črv pokvarjenosti in slabosti. V njihovo vsebino je prodrlo zlo, ki je obdano s starokopitostjo in pri njih sedaj neomejeno kraljuje. Na vsak korak slišiš: »Faljen Isus« in istočasno opaziš pohlepen pogled, če bi bilo kaj priložnosti prinesiti okrog vogla, ogoljufati in škoditi. Škodoželjni so, skrajno sebični, človeka v nesreči ne poznajo. Predlanskim je v Zl. Gredi ob času

× Na Kumnu na Pohorju so neznanj vlomili v turistsvoško kočo veleposestnika Ivana Zabca in odnesli za 1700 din razne opreme, obleke, perila in posode.

× V Hotinji vasi se je 2letna hčerka dnarice pri kovaču Antonu Klanjšku splazila k potoku, zdrknila vanj in utonila.

× 3 motorji, 20 koles, kompletna spalnica, kompletna kuhinja, 2 šivalna stroja, 2 radio aparata, harmonika, foto aparat itd., vsega skupaj 400 krasnih dobitkov je namenjenih 9. oktobra 1938. kupcem srečk I. Zvezne efektne loterije rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ul. 10.

× V Oroliku blizu Vinkovcev se je ustrelil osnovnošolski učitelj Vukadin Matjašević, ki je učiteljeval v tej vasi že 10 let. Prostovoljno je sedaj šel v smrt, ker so mu prišli na sled, da sploh nima za učitelja predpisane izobrazbe. Vsa njegova spričevala so bila namreč ponarejena.

× V Ptujju je na starem vojaškem pokopališču nekdo iz zvonika kapelice ukradel starinski zvon, vreden okrog din 3000.—. Drznemu tatu so orožniki že na sledi.

× V Ojstriški vasi je posestnikov sin Karel Zupančič pred časom na nekem ovinku s kolesom trčil v nekega drugega kolesarja in se je tako poškodoval, da je zdaj v ptujski bolnišnici podlegel poškodbam.

mlatitve udaril grom v kup pšenice in mlatilnico. Vsi delavci so hiteli, da bi vsaj žito rešili nevarnosti, Šokci pa so se škodoželjno smejali in vzklikali: Nek vrug góri! Neka góri, državno je! Bila je uničena mlatilnica in 3 vagoni pšenice. Iz predzadnjega stavka se vidi, da jim je država in pojm o državji španska vas. Za njih je samo nesreča, ker morajo plačati davek, denar morajo šteti, ki ga tako strastno ljubijo.

Zelo so delavni kadar vedo, da bodo pošteno zaslužili; delo izbirajo, v žetvi konoplje, okopavanju koruze, košnji, so pa pravi specialisti. Kadar izgleda, da ne bo posebnega zaslužka, jim je senca mnogo ljubša.

V zadnjem času se tudi pri njih začena jasnosti, ustanavljajo se organizacije, ki skušajo te ljudi spraviti na boljšo pot. Priznati moram — ljudje so bistri, samo skrajno pokvarjeni s tujo miselnostjo. Treba bo nekaj več storiti, da se vrnejo narodni skupnosti! Opozorilo naj bo tudi nam, kako tuje blago ruši narodne svetinje!

Napisal sem to pod naslovom »Kazuk« radi tega, ker vsak Šokec pride v svojem življenju vsaj 100 krat skozi to pristanišče; tukaj je njegova borza dela, tukaj se srečujejo pogledi njihove mladine. Mnoge skrivnosti hrani Kazuk o človeških nehanjih; toliko življenja, da je pero preskromno, da bi opisalo vse te doživljaje. V grobih potezah bi naštel samo nekaj naslovov teh dogodkov: Umori, samomori, veselice, ljubezni, sovraštva, tatvine, pijančevanje, divji lov, tatvina rib, tatvina drv iz državnih gozdov, razvrat, pobožnost, versko sovraštvo itd. Vse to in še več bi lahko uporabil pisatelj za naslove novel, črtic in romanov, da bi ovekovečil življenje »Kazuka«. Dnevno po 20, včasih tudi 30 ladij pluje mimo po Donavi tja do Črnega morja in — tako sem vsaj občutil — odnašajo spomine Kazuka v mrak Črnega morja! Reško tulijo sirene, zastave najmanj 20 narodov vihrajo mimo, s kazuške barake pa se čuje hripava pesem:

Dodji náne —
dok ne pláne;
moja ljutnja
dok ne gráne!

Modri donavski valovi šumljajo zavito pesem znanega valčka. Donava mogočno drvi naprej... Šokci odhajajo po industrijski železnici na delo; velika polja sladkorne pese čakajo — kmalu bodo poslala svoj pridelek v tovarno. Kazuk živi naprej — pristaniški delavci so pričeli o človeških borbah.

(Dalje.)

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan, tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi, najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MEDIĆ - ZANKL

tovarna olja, lakov in barv
družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem Sadu
Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

× V Ribnici je zadnji petek zvečer požar v Rudeževem skladišču lesa, kjer je bila velika zaloga lesa, povzročil nad en milijon škode, ki pa je krita z zavarovalnino. Zgorelo je nad 1000 kubikov lesa. Požar je bržkone delo zločinske roke. Na pomoč je prihitela cela vrsta gasilskih čet. Njih združenemu naporu se je končno posrečilo, da so požar omejile in tako rešile Ribnico grozeče katastrofe.

× V Goriški gori pri Škocijanu sta v petek zvečer pogoreli dve gospodarski poslopji posestnice Terezije Golijeve. Poleg obeh poslopjij je ogenj uničil nekaj voz sena in otave, nad 500 l vina, precej velik sod vina-delanca, kravo nad 1000 din vredno, vse gospodarsko orodje in vse poljske pridelke. Golijeva je oškodovana za nad 20.000 din. Požar je bil brez dvoma podtaknjen. Orožniki iz Škocijana imajo nekaj ljudi na sumu in vodijo obširno preiskavo.

× Pri Dev. Mariji v Polju je skočila pod vlak neznano, okrog 26 let staro dekle. Kolesje vlaka jo je tako zmrevarilo, da je bila takoj mrtva. Pri njej so našli več poslovnih pisem, iz katerih so ugotovili, da gre za samomor nekega dekleta iz Poljčan.

× V Subotici si je 72letna šivilja Ana Vasiljeva na pravoslavnem pokopališču izbrala grobnico in povedala duhovniku, kako bi rada bila pokopana. Rekla je, da bo kmalu umrla. Nato je šla v hotel, se zastrepila z octovo kislino in izdihnila.

× V vardarski banovini, ki meri v celoti 3.900.000 ha, je 1 milijon 200 tisoč hektarjev obdelane zemlje, drugega zemljišča je 2.400.000 hektarjev, 300.000 ha pa je treba pogozditi. Dolej so pogozdili 11.500 ha. Treba pa bo še 50 let, preden bo južna Srbija pravilno pogozdena. S tem se bo tudi znatno izboljšalo tamkajšnje podnebje.

× V Dubrovniku nameravajo zgraditi vodno elektrarno. V ta namen strokovnjaki preizkušajo moč reke Ljute. Če se ta načrt posreči, bi Dubrovničani plačevali elektriko po 50 par, medtem ko jo sedaj plačujejo po 9 din za kw. V ta namen so v Konavljah ustanovili vodno zadrugo.

× V Despotovu je nedavno 16letni Danilo Stanković ubil svojo mačeho Zlato. Ženska je bila lepota, sicer pa brezsrčna. Fantov oče se je poročil z njo pred 2 mesecema, čeprav je imela prej že — 8 mož. S pastorkom je ravnala tako grdo, da jo je ta končno ubil in se po tem dejanju sam prijavil sodišču.

× V okolici Podgorice v Črni gori je kmet Simo Stevović ujel želvo z dvema glavama. Želva je docela normalno razvita, ima pa dve glavi, kateri obe lahko skrrije v svoj oklep. Želva je z usti obeh glav, ki sta enako veliki. Stevović pravi, da je ta želva dvospolna.

× V Zagubici je Sletni Dragotin Jerkić našel dinamično patrono in z njo prišel pred gostilno Božina Simiča. Pridružil se mu je 5letni Milan Simić in brž sta začela za patrono barantati. Mali Milan je dal kot kupnino pet hrušk. Nato sta sedla na kamen in prisedel je še Dragutinov mlajši brat, 6letni Peter. Otroci so začeli s kamenjem tolči po patroni, ki je naenkrat eksplodirala in vse tri otroke grozovito razmesarila. Zlasti jim je raztrgala prste in skazila obraze.

Mislila je, da je Nadina nočna srajca bela...

... dokler ni prenočila pri prijateljici, ki pere svoje perilo z Radionom!

SCHICHT^{OV}
RADION

ni čistejše beline od Radion beline

Kar ustrašila se je - tako velik je bil razložek! Kako je mogoče perilo tako lepo oprati? Se more že bolj truditi in mučiti kot se ona?

Prav gotovo ne, - to je pri Radionu tudi nepotrebno: brez drgnjenja in mencanja postane perilo tako žudovito belo. Pri počasnem kuhanju se razvija v Radion raztopini na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo in prizanesljivo odstranijo vso nesnago, če je še tako trdovratna. Popolnoma čisto in popolnoma belo - je samo Radion belo perilo.

Zahvala

Za vse številne izraze sožalja in sočutja, ki smo jih prejeli pismeno in ustno ob pre-razi smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Franceta Dolenca

lesnega industrialca

za poklonjene premnoge vence in cvetje, se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo gg. šef-zdravniku primariju dr. Neubauerju in dr. Valiču, ki sta se z neprimerno požrtvovalnostjo ves čas boleznii zavzemala zanj, ž. sestri usmiljenki, čč. duhovščini iz Preddvora, Škofje Loke in Stare Loke.

Zahvaljujemo se polnoštevilnemu oficirskemu in podoficirskemu zboru z gosp. polkovnikom Markuljem na čelu. Prav pristržno zahvalo izrekamo školjeloškemu Sokolu za prekrasen sprejem in počastitev v sokolskem domu, gorenski sokolski župi in v njej velanjenim društvom, deputaciji ljubljanskega Sokola s častnim starostom dr. Murnikom na čelu. Obenem izrekamo zahvalo vsem gg. lovcom, gasilskim četam ter drugim ustanovam in korporacijam, ki so se tako polnoštevilno udeležili pogreba. Posebna hvala vsem njegovim uslužbencem, delavcem in voznikom, ki so se tako ganljivo poslovlili od pokojnika. Zahvaljujemo se vsem gg. govornikom za pristržne poslovilne besede, pevcem iz Preddvora in sokolskim pevcem za v srce segajoče žalostinke in slednjič vsem njegovim številnim prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika spremljali v njegov poslednji dom.

Žalujoči ostali

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po **4%**

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po **5%**

Žrebanje srečk Rdečega križa

Pri žrebanju, ki se je vršilo dne 14. septembra, so bile amortizirane sledeče serije:

617, 728, 1272, 1598, 1621, 1668, 1812, 1850, 1951, 2039, 2195, 2650, 3120, 4683, 4985, 5325, 5949, 6299, 7189, 7243, 7368, 7838, 8596, 8966, 8973, 9137, 9483, 9652, 9721, 9833.

Večje dobitke so zadele naslednje serije:

ser. 7546, št. 40, din 25.000—; ser. 8932, št. 82, din 1.000—; ser. 4183, št. 76, din 500—; ser. 8253, št. 6, din 500—; ser. 3122, št. 64, din 200; ser. 5853, št. 57, din 200—; ser. 9615, št. 62, din 200—; ser. 9872, št. 40, din 200—; ser. 9970, št. 17, din 200—.

Po din 50— so zadele naslednje serije:

ser. 623, št. 34; ser. 1129, št. 15; ser. 1154, št. 61; ser. 1823, št. 78; ser. 2051, št. 67; ser. 3580, št. 20; ser. 3732, št. 66; ser. 3897, št. 5; ser. 4754, št. 37; ser. 5418, št. 68; ser. 5992, št. 39; ser. 6148, št. 33; ser. 7093, št. 56; ser. 7316, št. 32; ser. 7622, št. 74; ser. 7658, št. 31; ser. 8240, št. 56; ser. 8634, št. 70; ser. 9877, št. 16; ser. 9977, št. 18.

Sejmi

10. oktobra: v Št. Vidu pri Stični, Središču, Rajhenburgu, Vuzenici.
11. oktobra: v Kamniku, Radečah pri Zidanem mostu, Ormožu, Ljutomeru, Mariboru, Dol. Lendavi.
12. oktobra: v Semiču, Celju, Ptuj, Trbovljah, Teharjih.
13. oktobra: v Sodražici, Kapli, Turnišču.
14. oktobra: v Mariboru.
15. oktobra: v Starem trgu pri Ložu, Brežicah, Celju, Trbovljah, Planini, pri Sv. Lenartu, v Murski Soboti.

Uradni tečaji za oktober

Po odredbi finančnega ministra veljajo za mesec oktober t. l. tile uradni tečaji: 1 napoleon-dor 305 din, 1 zlata turška lira 446'50, 1 angleški funt 238, 1 ameriški dolar 43'80, 1 kanadski dolar 43'50, 1 nemška marka 14, 1 poljski zlot 8'20, 1 belga 7'40, 1 madžarska penga 8'60, 1 brazilski milrajs 2'50, 1 egiptski funt 239, 1 palestinski

funt 237, 1 urugvajski pezos 16, 1 argentinski pezos 11'80, 1 čilski pezos 1'20, 1 turška papirnata lira 34'65, 100 albanskih frankov 1450, 100 francoskih frankov 130, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 228, 100 holandskih goldinarjev 2365, 100 bolgarskih levov 44'50, 100 rumunskih lejev 32, 100 danskih kron 942, 100 švedskih kron 1080, 100 norveških kron 1061, 100 španskih pezet 150, 100 grških drahem 39, 100 češkoslovaških kron 149, 100 finskih mark 93, 100 letonskih latov 800, 100 iranskih (perzijskih rijalov) 100 din. Gornji tečaji se uporabljajo zaradi pravilnega plačevanja taks po zakonu o taksah pri vrednostih v tuji valuti, nadalje pri plačevanju luških taks kot obračunski tečaji za angažiranje in obračunavanje kreditov po proračunu pri vseh izplačilih v tuji valuti ter pri sprejemu dolarskih državnih obveznic za kavcije.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Ptuj so veljale v splošnem tele cene: voli I. vrste 5, II. vrste 4, III. vrste 3'25 din; telice I. vrste 4'75, II. vrste 4'25, III. vrste 4 din; krave I. vrste 5,

II. vrste 3'50, III. vrste 2'50 din; teleta I. vrste 6; prašiči špeharji 8 din, pršutarji 7—7'50 za 1 kg žive teže.

Važnejša radio predavanja

od 9. do 15. oktobra 1938.

Nedelja 9. oktobra. 17.00: Gospodarska navodila za oktober in tržna poročila. — 19.30: Državna obramba.

Ponedeljek 10. oktobra. 18.00: Pregled higienskih naprav v Sloveniji. — 19.30: Zgodovina starega Turropolja.

Torek 11. oktobra. 11.00: V čolnu po Savi v Beograd. — 19.30: Plovba po Donavi in njenih pritokih.

Sreda 12. oktobra. 18.00: Pomen počitniške zveze za mladino. — 18.25: Oktober v naravi. — 18.40: O Delavski zbornici. — 19.30: Zgodovinski razvoj pouka gluhonemih.

Petek 14. oktobra. 18.00: Kuhinja v jeseni. — 19.30: Politični in verski odnosi Hrvatov v IX. stoletju.

Sobota 15. oktobra. 18.40: Odlomki iz Črne gore. — 20.00: O zunanji politiki.

Kupujte srečke državne razredne loterije!

Žrebanje se vrši 12. oktobra t. l.

CENE SREČK:

cela Din 200—, polovična Din 100—, četrtinska Din 50—, V naj srečnejšem slučaju je možno zadeti Din 3.000.000—. Nikdo naj ne zamudi kupiti srečke že v I. razredu v kolekturi »Vrelec sreče«. — Vsak igravec ima možnost zadeti kak večji dobiček. — Srečke, ki so bile kupljene v kolekturi »Vrelec sreče« v 36. kolu, so zadele veliko večjih dobitkov. — Poleg tega je zadela št. 32670 PREMIO EN MILIJON DINARJEV — kupljena v kolekturi »VRELEC SREČE«.

Priporoča se:

Glavna kolektura državne razredne loterije

„Vrelec sreče“ Alojzij Planinšek
Ljubljana — Beethovnova 14 — Telefon 35-10

Kmetski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

V Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavni: Kmetskodom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

EKONOM

I. Z. I. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25-96

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementsa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Hlovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.